

THE DESIGN OF OUR OWN LIVES

Techniek omringt ons overal. We kunnen ons moeilijk een leven voorstellen zonder alle apparaten, machines en systemen waar we elke dag mee te maken hebben. Maar om aan te geven wat al die techniek precies doet in ons bestaan, is ook niet gemakkelijk. Mijn promotieonderzoek had als doel om de ethische en sociale betekenis van het design te bestuderen en bij te dragen aan theorieën en methoden voor sociaal geëngageerd ontwerpen. Hoe beïnvloedt techniek onze manier van leven, ons zelfbeeld, de omgang met elkaar en onze ideeën over bijvoorbeeld privacy of vrijheid? Zulke vragen zijn van belang voor het ontwerpen, maar ook met betrekking tot de theoretische en filosofische reflectie op techniek. De gedeelde vraag is wat de beste wederzijdse aanpassing is tussen mensen en techniek. Sociaal geëngageerd ontwerpen is bij uitstek de plek waar techniekfilosofie en design samenkomen. Dat is wat de titel van de studie, *The design of our own lives*, wil uitdrukken. Met een uitleg bij deze titel en het kunstwerk dat ik voor de omslag heb gekozen, geef ik hieronder een korte inleiding op mijn onderzoek passend bij de verkenning van de wederzijdse beïnvloeding van wetenschap en kunst (*Qua Art - Qua Science*).

Michel Foucault

Er waren twee inspiratiebronnen voor de keuze van *The design of our own lives* als titel. De eerste was een reclameslogan van een grote meubelzaak: "Design your own life" (IKEA). De slogan sprak mij aan vanwege de verrassende combinatie van design en filosofie met de stelling dat ons leven versmelt met techniek. Door meubels, keukengerei en hebbedingen om ons heen te verzamelen geven we vorm aan ons leven. Nu is het niet altijd zo dat deze spullen je leven een unieke vorm geven en het was ook vast niet de bedoeling van dit concern om filosofisch doorwrochte ideeën uit te dragen. Maar met het idee dat het gebruik van technische producten onze manier van leven verandert en vorm geeft aan ons bestaan, heeft de slogan wel degelijk een filosofische laag. Het menselijk bestaan is op vele manieren door techniek bemiddeld. Als het over meubilair gaat, vinden we dat niet veel aandacht waard. Maar in andere gevallen, bijvoorbeeld rond de invoering van de OV-chipkaart, maken we ons flink bezorgd over privacy, traceerbaarheid en controle. Daarom is er behoefte aan meer besef en begrip van hoe techniek ons leven omvormt. Goed omgaan met de effecten van techniek is in onze tijd een belangrijke taak en een uitdaging voor zowel de politiek als voor de theorie en de praktijk van het design.

De tweede bron van inspiratie voor de formulering van de titel waren de onlangs gepubliceerde lezingen van de filosoof Michel Foucault (1926-1984), getiteld *Het besturen van zichzelf en van anderen* (gehouden aan het Collège de France in 1983 en 1984).

THE DESIGN OF OUR OWN LIVES

Technology is everywhere. It is hard to imagine our lives without all the devices, machines and systems that we encounter every day. At the same time it is hard to imagine the exact role and importance of these technologies in our lives. In my PhD research I have intended to examine the social and ethical significance of design and to provide theories and tools for advancing the practice of social engagement in design. What is the social and ethical significance of technical products? How do technologies influence the way we live, change our self-perceptions, modify the way we interact with others, affect or change our notions of privacy and freedom? These questions are both questions of design, and of philosophical reflection on technology. The shared interest of both fields is the problem of how technology and human beings are best adapted to each other. Social engagement in design is the domain where design and philosophy of technology naturally come together. That is what the title of this study, *The design of our own lives*, wishes to express. By way of commenting on this title and on the art work that I chose for the cover I will here offer a short introduction of my research that fits in the context of exploring the mutual interactions between art and science (Qua Art - Qua Science).

There are two sources of inspiration for choosing *The design of our own lives* as a title. The first was a publicity slogan by a big furniture seller: "Design your own life" (IKEA). I found the slogan intriguing because it surprisingly brought together product design and philosophy, expressing how design and our lives merge. You design your life by gathering furniture, utensils and gadgets around you. To be sure, not always will such products necessarily give your own life a very unique form, nor is it likely that the company intended to promote advanced philosophical ideas. Still, there is a philosophical sense to the slogan, expressing that the use of technical products transforms our way of living and shapes our mode of being. Human existence has in many ways become technically mediated. In the case of furniture we tend to take this for granted without much consideration. In other cases, however, like for example emergent e-paying systems in public transport, there is a lot of worry about privacy, tracking and control. Therefore, there is a need for awareness and understanding of the life transforming power of technology. Coping with the influences of technology is an important task and a challenge for contemporary politics as well as for design theory and practice. The second inspiration for the phrasing of the title comes from the recently published lectures by the well known French philosopher Michel Foucault (1926-1984) which he titled *The government of oneself* and others (held at the *Collège de France* in 1983 and 1984). For theoretical elaboration of the influence of technology on our lives I find particularly helpful Foucault's research on our human mode of existence in our modern society. There is an important shift of perspective in Foucault's work. First Foucault stressed how people's lives had become more and more governed and fashioned by the growing network of institutions, regulations, and technology that mark modern society. Later he complemented his earlier approach by investigating how people govern and fashion themselves by actively coping with the influencing circumstances. Foucault has thus developed new notions of the subject, freedom, and ethics which are highly relevant for ethics in contemporary technological culture. At stake in this approach is not so much to retain human freedom by rejecting any technical constraints, but to shape and to practice concrete forms of freedom by deliberate design of constraints.

Ik vind Foucaults onderzoek naar het menselijk bestaan in de moderne maatschappij erg waardevol voor het begrijpen van de invloed van techniek op ons bestaan. In Foucaults werk vond een belangrijke verschuiving van perspectief plaats. Aanvankelijk benadrukte hij hoe ons leven steeds meer wordt gestuurd en gevormd door de instituties, regelingen en techniek die kenmerkend zijn voor de moderne maatschappij. Later vulde hij die benadering aan door te onderzoeken hoe mensen zichzelf besturen en vormen door actief om te gaan met de omstandigheden en invloeden. Foucault ontwikkelde een nieuwe visie op het subject, op vrijheid en ethiek, die uiterst relevant is voor de ethiek in de huidige technologische cultuur. In plaats van de menselijke vrijheid te verdedigen door de sturing door techniek af te wijzen, gaat het erom concrete vormen van vrijheid te creëren en te beoefenen door sturende invloeden weloverwogen te ontwerpen.

De gecombineerde inspiratie van “design your own life” en “het besturen van zichzelf en van anderen”, leidde tot *The design of our own lives*. In deze formule lees ik meerdere betekenissen, verwijzend naar design, filosofie en ethiek. Ten eerste, heel letterlijk, is ons leven vol design in de zin van al die spullen om ons heen die ons leven mede vorm geven. Ten tweede is ons menselijk bestaan geconditioneerd en de filosofie probeert daarvan de structuur, of het design te onderzoeken. Ten derde drukt *The design of our own lives* uit dat wij zelf ons leven (en samenleven) vormgeven, designen. Mijn onderzoek omvat alle drie betekenissen. Het gaat over productdesign, het ontwerpen en maken van alle spullen om ons heen. Het handelt ook over techniekfilosofie, het onderzoek naar hoe ons bestaan door techniek medebepaald wordt. En het gaat over ethiek, de vraag hoe we zorg kunnen dragen voor de vormgeving van ons bestaan.

Op de omslag van het proefschrift heb ik een afbeelding gebruikt van het kunstwerk “Building Blocks” van de in New York gevestigde Japanse kunstenaar Kumi Yamashita (met dank aan Tjebbe van Eemeren die mij dit suggereerde). Het werk is een voorbeeld van “shadow art”. In dit geval zijn simpele bouwblokken voor kinderen dusdanig gerangschikt dat als er van opzij met een lamp op wordt geschinen, er een schaduw in de vorm van een mens verschijnt. Het opmerkelijke en fascinerende aan deze installatie is dat er geen werkelijke mens is waar de schaduw een afbeelding van is. De figuur van de mens ontstaat pas door middel van de technische bouwblokken. Zo drukt dit kunstwerk op een heel treffende wijze een kernidee van de *The design of our own lives* uit: ons bestaan als mensen is ondenkbaar zonder techniek, we zijn pas wie we zijn dankzij de techniek.

Inspired by and recombining the words of “design your own live” and “*the government of oneself and others*” I arrived at *The design of our own lives*. As I see it the phrase has multiple meanings, referring to design, to philosophy and to ethics. Firstly, in a literal sense our lives are full of design, given all the products that we are surrounded by and that support and shape our way of living. Secondly, it expresses that our human mode of existence is conditioned and in that sense our lives have a structure, a design, which philosophy attempts to examine. Thirdly, *The design of our own lives* expresses that we ourselves give shape to our lives and in that sense we design our own lives. My research covers all of these meanings. It is about product design, the shaping and making of all those things that we have surrounded ourselves with. It is also about the philosophy of technology, aiming to understand the structure of our human existence as it is bound to technology. And it is about ethics, the question of how to care for the design of our lives.

Building Blocks 1997. Copyright © Kumi Yamashita

On the cover of my PhD thesis I have used a picture of the art work “Building Blocks” by the New York based Japanese artist Kumi Yamashita (thanks to Tjebbe van Eemeren for finding and suggesting this work to me). The work is an example of what is being called “shadow art”. In this case, building blocks, simple wooden children’s toys, are arranged in such a way that a lamp shining from the side creates a shadow in the shape of a human figure. What is remarkable and what makes the installation so fascinating is that there is no actual human of which the shadow is a representation. The figure of the human only emerges mediated by technical building blocks. In this way the art work very acutely expresses the central idea in *The design of our own lives* that our human way of being is unthinkable without technology, that we only are as we are thanks to technology.

Fotografie: Agnes Booijink

BIOGRAPHY

Steven Dorrestijn is lecturer in philosophy and ethics of technology and design at the University of Twente as well as free-lance researcher and advisor. In October 10, 2012 he defended his PhD thesis "The design of our own lives: Technical mediation and subjectivation after Foucault". In 2005-2006 Dorrestijn studied Philosophy in Paris with the support of a grant from the French government. In 2004 he completed a Master in Philosophy of Science, Technology and Society at the University of Twente, including a two-year program in mechanical engineering and courses on the history of design. Dorrestijn is a member of the QAQS work group.